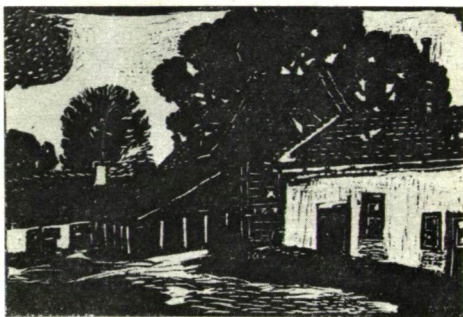

KIS SZEGEDI MŰVÉSZETTÖRTÉNET

XVI.

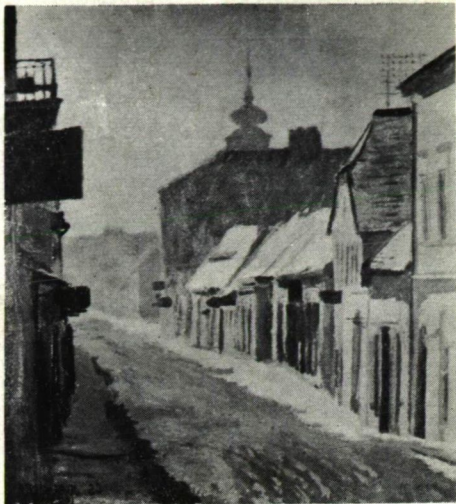
A két világháború időszakában a helyi hivatalos szerveknek a kulturális ügyekkel szembeni közömbösségéből adódott, hogy Szegedet, az ország második városát festészeti vonatkozásban még a szomszédos kis Makó is megelőzte, ahol Rudnay Gyula, a nyaránként működő mesteriskolájával élénk képzőművészeti életet teremtett. 1926-ban azonban Rudnay Szegedre is ellátogatott. Huszonkét növendékével az alsóvárosi iskolában és a Jerney-ház kijelölt termeiben üttette fel tanyáját. Ezzel létrejött az első Szegedi

Tardos Taussig Ármin: Tanyaudvar

Művésztelep, melyet a város polgárai közül sokan támogattak. A művésztelep tagjainak nyáron készült munkáiból a Kultúrpalotában jól sikerült kiállítást rendeztek. A régi Szeged ódonhangulatú utcáit ábrázoló rajzaikból — Tardos Taussig Ármin adományaként — a Móra Ferenc Múzeum ma is számosat őriz.

Tisza-parti városunk képzőművészetének fejlesztéséért nem sokat tudtak tenni az olyan egyesületek, mint a régebben alakult Szegedi Műbarátok Köre (1917), vagy az 1926-ban létrejött Szegedi Képzőművészeti Társulat. Ezeknél eredményesebbek voltak azok a szocialista szellemű festők, szobrászok és grafikusok, akik bátran kiálltak a helyi művészet megreformálásáért. Ebben a vonatkozásban Tardos Taussig Ármin (1874—1936) grafikusát kell megemlégtünk, aki leleplező élű cikkeivel támadta a városi tanács művészet iránti nemtörődőmségét. Műtárgyakban gazdag, Kelemen utcai lakása meghitt találkozóhelye lett a haladó gondolkodású értelmiségieknek — Juhász Gyulának és körének —, akik küzdő szövetségei vol-

Cs. Joachim Ferenc: Oskola utca télen

tak egymásnak, és közös célkitűzéseikkel a szegedi munkásmozgalomnak.

Tardos Taussig a budapesti műegyetemen szerzett mérnöki oklevelet, grafikussá pedig egy bécsi rézkarcoló mellett lett. Műszaki diplomásként a MÁV szegedi központjában dolgozott, azonban a Tanácsköztársaság alatt tanúsított baloldali magatartása miatt idő előtt nyugdíjazták. Budapesten és Szegeden többször szerepelt grafikáival. 1917-ben a fővárosban figyelemre méltó önálló kiállítást rendezett, amelyről Cserzy Mihály szép cikket írt. Ismerős és idegen tájakat bemutató rajzai éppúgy váltakoznak, mint az itthon vagy a távolban élő emberek szeretettel ábrázolt alakjai. Linómetszeteinek, rézkarcainak és építőművészeti terveinek értékesebbjeit a Magyar Nemzeti Galéria és a Móra Ferenc Múzeum tartja számon.

A harmincas évek árnyékos időszakát nemcsak a helyi újságok egyes cikkei tükrözik, melyek a munkanélküliek Széchenyi téri tüntetéseiről vagy az ingyenebédet ostromló szegényekről adnak hírt, hanem az akkori sú-

Papp Gábor: Tápéi utcacéresztlet

lyos állapotokra az olyan riportok is rávilágítanak, amelyek — többek között — ezt állapították meg: „...a szegedi festőművészek vallomásaiból kiderült, hogy sajnos a művésznyomor frontján a helyzet változatlan.” E tény hitelességét — mások mellett — Papp Gábor (1872—1931), és Cs. Joachim Ferenc (1881—1958) itteni festők, valamint Vigh Ferenc (1881—1949) helyi szobrászművész életútja is igazolta. Munkásságuk során egyikük sem kapott tehetségéhez méltó elismerést. Cs. Joachim és Vigh a vidékiesség elől Franciaországba menekültek. Később hazatértek Szegedre és megélhetésükért sokat küzdöttek. Társuk, az itthon maradt Papp Gábor időközben olyan nyomorba került, amelyet idegileg nem tudott elviselni és tragikus módon zártintezetben halt meg. Mint Székely Bertalan egykori tanítványa, főleg barna tónusú realista portrékat és valóságelvű természetábrázolásokat, városrésztleteket fes-

Vigh Ferenc: Ülő asszony

tett. Cs. Joachimot viszont Párizsban a levegős színű impresszionista tájak ragadták meg. Vízparti jeleneteihez hol a kanyargós Tisza-part, hol pedig Velence szűk lagunái adtak ihletet. Vigh nevéhez többek között Makó Lajos, volt szegedi színigazgató szoborportréja és Mikszáth Kálmánról készített sikerült plakettja kapcsolódik, amely országosan is sokszorosításra került. Alkotásaikkal a Móra Ferenc Múzeumban mindhárman képviselve vannak.